

יום בקייטנה - יום יפני / אביבה עזר

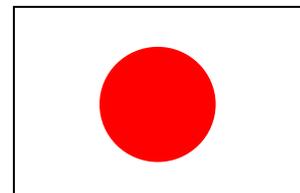
יפן היא ממלכת איים הנמצאת ביבשת אסיה, בצפון האוקיינוס השקט. בירת יפן היא טוקיו. השם יפן נאמר ביפנית "ניהון" ופירושו "מקור השמש".

מפת יפן ומיקומה על הגלובוס

יפן מכונה גם "ארץ השמש העולה". דגל יפן הוא עיגול אדום על רקע לבן ומסמל את כינוייה זה.

הדגל היפני

יפן נחשבת כיום מעצמה טכנולוגית.

היא מהמובילות בעולם בתחום תעשיית המכשור הטכנולוגי והרכב והשלישית בעולם בעוצמתה הכלכלית.

בסיס האוכל היפני הוא אורז וסוגים שונים של אטריות.

במזון היפני מרכיבים מיוחדים שעד לעת האחרונה לא היו מוכרים בעולם המערבי כמו: מוצרי סויה ואצות ים.

המאכל המפורסם ביותר שהגיע מיפן הוא הסושי – גלילי אורז מצופים אצה בתוספת מרכיבים טריים של ירקות ודגים.
היפנים אוכלים בעזרת מקלות אכילה אותם תמיד יחזיקו ביד ימין כשקצרת האוכל בידם השמאלית.

ביפן מסורת עתיקה של שתיית תה.
היפנים העלו את הכנת והגשת התה לכלל אמנות.
בכל בית יפני מסורתי קיים חדר תה יפה ומקושט המשרה שלוה ורוחניות.

ימי נושא בקייטנת הקיץ זו הזדמנות לבילוי זמן מהנה ומעשיר.
ביום היפני ייפגשו הילדים עם נושאים מרתקים מתוך התרבות היפנית הססגונית ויתנסו בשלל פעילויות.

כהכנה ניתן להקרין ערב קודם את סרט האנימה "פוניו", "הטירה הנעה" או "הנסיכה מונונוקי".
לצעירים מומלץ להקריא את הספר "נוריקו סאן הילדה מיפן".

לקראת היום היפני יש לחלק את הילדים לקבוצות ולתת לכל קבוצה מס' משימות לבוקר:

- מידע מקדים על מגוון התחומים בהם יעסוק היום (מצורף נספח)
- הכנת הדגל היפני
- הכנת שם יפני לקבוצה וכינוי יפני לכל אחד מחבריה (מיצובישי, ימאהה, סוני וכו')
- הכנת סמל קבוצתי לכל אחד מהמשתתפים.

ארוחת הצהריים יכולה לכלול אורז ותאכל במקלות אכילה.
בשעות אחר הצהריים נקיים סדנאות כמספר הקבוצות. המשתתפים יעברו מתחנה לתחנה, יתנסו, ילמדו ויבלו בנעימים.

רעיונות לתחנות

סדנת מניפות יפניות

ביפן שני סוגים עיקריים של מניפות: המניפות הראשונות שהגיעו ליפן מסין היו שטוחות, קשיחות ואובאליות והן נקראות ביפנית אוצ'יווה (Uchiwa). הסוג השני הוא המניפות המתקפלות - "אוגיי" או "סנסו" (Ogi Sensu) שהומצאו ביפן במהלך תקופת שלטונו של הקיסר טנגיי (661-672).

נשים וגברים השתמשו במניפות יומיום אך המניפות שימשו גם בטקסים שונים כגון בטקס תה, בריקוד, בתיאטרון, כקישוט ועוד.

על פי המניפה ניתן היה לדעת את דרגתו ומעמדו של אדם וגם את עיסוקו. זוגות מאורסים היו מחליפים ביניהם מניפות, ולמעשה עד היום נוהגים ביפן לתת מניפות כמתנה.

מניפות גם היו בשימוש של סמוראים ובהן מניפות קרב עשויות סריגי ברזל ששימשו נשק בעת הצורך.

מניפה יפנית קלאסית

חומרים:

- ♦ צלחת חד פעמית שקופה
- ♦ מקל רופא
- ♦ דבק דו צדדי או סלוטייפ, מספריים
- ♦ טושים על בסיס פרמנט
- ♦ תמונות יפניות קלאסיות (נספח)

מהלך הפעילות:

גוזרים את שולי הצלחת, מניחים על התמונה שבחרנו ומעתיקים. צובעים ומקשטים, מחברים את המקל בעזרת דבק דו צדדי ומנפנפים...

אָזב סױזי אַניפּאָג - אָזב אָפּ״י אַזאַן ״אַיניס״.

אַניפּאָ אַקאָרדאַן

חומרים:

- ♦ 4 דפים מלבניים ממגזין צבעוני. (סטנדרטי)
- ♦ שיפודים
- ♦ דבק פלסטי
- ♦ נייר דבק/ מסקינג-טייפ
- ♦ מספריים

מהלך הפעילות:

1. מארבעת דפי הנייר יוצרים מלבן מודבק בשתי שכבות, באורך של כ-60 סמ' וברוחב של כ-20 סמ' לערך.
2. בצידו הצר של המלבן שיצרנו מקפלים פס ברוחב 2 סמ', מהדקים היטב, הופכים את הדף ושוב מקפלים וכך הלאה עד שנוצרת רצועה ברוחב 2 סמ' ובאורך של כ-20 סמ'.
3. מלפפים מצידה האחד של הרצועה המקופלת נייר דבק או מסקינג-טייפ.
4. בין פאה לפאה בתוך הקיפולים מדביקים שיפוד עץ בדבק פלסטי.
5. גוזרים את קצות השיפודים כך שיבלטו כ-3 סמ' מקצה המניפה.

הניפת נייר אקסאל

חומרים:

- ♦ נייר משי בשלל צבעים/ נייר עיתון
- ♦ קרטון ביצוע/ קרטון של ארגז משקאות
- ♦ סיכה מתפצלת
- ♦ דבק
- ♦ מספריים, מחורר
- ♦ אביזרי קישוט: מדבקות, נוצות, פייטים, או כל דבר אחר שעולה על הדעת...

מהלך הפעילות:

1. גוזרים מן הנייר גזרת מניפה. (ראה שרטוט)
2. חותכים את הקרטון ל - 5 רצועות, כל רצועה בגודל 25X2.5 ס"מ.
3. מניחים את הרצועות זו על זו ומנקבים חור בקצה בעזרת מחורר, מסמר או כל דבר חד אחר.
4. לחור שניקבנו מכניסים סיכה מתפצלת ומחברים את כל הרצועות.
5. פורסים את הרצועות המחוברות במרחק שווה זו מזו.
6. מורחים דבק על 15 הסנטימטרים העליונים של כל רצועה ומניחים אותן על הנייר של המניפה. ממתינים שהדבק יתייבש.
7. מקפלים את המניפה כך שכל רצועות הקרטון יהיו מונחות זו על זו ומהדקים.
8. פותחים את המניפה ומקשטים לפי הטעם.

הניפת ניילון מתקפא

חומרים:

- שקית ניילון צבעונית
- מספריים
- 5 שיפודים
- 6 גומיות צבעוניות או 5 חרוזי עץ וגומיה אחת

מהלך הפעילות:

1. גוזרים משקית ניילון צבעונית גזרת מניפה. (כמו בשרטוט הקודם)
2. מחלקים את הגזרה ל - 4 חלקים שווים (פחות או יותר) ונועצים את השיפודים בניילון בצורת שתי וערב כמו תפירה: שני שיפודים בצדדים, שיפוד אחד במרכז ושניים ביניהם. (סך הכל 5 שיפודים)
3. כורכים גומיות צבעוניות או חרוזי עץ בקצהו העליון של כל שיפוד (כדי שהניילון לא "יברח"). בקצה התחתון של המניפה - מאחדים את כל השיפודים וכורכים סביבם גומייה.

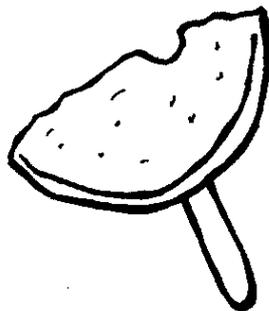
מניפת צלחה

חומרים:

- ♦ צלחת חד פעמית גדולה
- ♦ 'מקל רופא' / סכין חד פעמי
- ♦ דבק דו צדדי או מסקינטייפ
- ♦ צבעי גואש/טושים עמידים
- ♦ שדכן
- ♦ מספריים

מהלך הפעילות:

1. ניתן להכין מניפת צלחת בכמה צורות:
 - א. להכנת מניפת 'צלחת פרח' יש לגזור את השוליים של הצלחת בצורת עלי כותרת ולצבוע.
 - ב. להכנת מניפת 'צלחת חתול' יש לגזור את השוליים של הצלחת. מהשוליים הגזורים לחבר שתי אוזניים בעזרת שדכן לעיגול הראש ולהוסיף בטושים עמידים עיניים, אף, שפם ופה.
 - ג. להכנת מניפת 'צלחת אבטיח' יש לגזור 1/2 צלחת ולקשט בצבעים שמתאימים לאבטיח.
2. מדביקים את הצלחת הגזורה ל'מקל רופא' / סכין חד-פעמי ומנפנפים...

סדנת אוריגאמי

אוריגמי (ביפנית: 折り紙) היא אמנות קיפולי נייר.

מקור השם "אוריגמי" הוא ביפנית 折り "אורי" = קיפול ו-紙 "קאמי" = פיסת נייר. לאמנות האוריגמי משמעות תרבותית עמוקה בתרבות היפנית והיא משמשת בטקסים שונים בדת השינטו, הנפוצה ביפן. לאחר פתיחת גבולותיה של יפן למערב בסוף המאה ה-19 התפשטה אמנות האוריגמי לעולם כולו והפכה לחלק מתרבות הפנאי.

מגוון דוגמאות באינטרנט ובספרים.

דוגמאות פשוטות באתרים: WWW.YESHLA.CO.IL (פרח)

<http://j.nana10.co.il/Article/?ArticleID=425060> (קופסא)

פסטיבל עפיפונים יפני

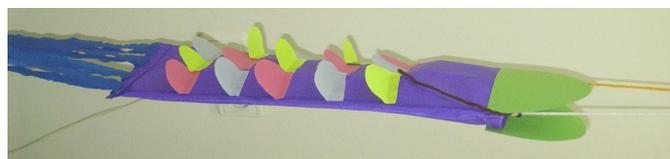
הכנת עפיפון - דג אפסאי יפני

חומרים:

- נייר משי צבעוני בגודל 35X45 ס"מ בערך
- ניירות קרפ בצבעים עליזים
- רצועת בריסטול ברוחב 3-4 ס"מ ובאורך נייר המשי
- חוט, מחורר, דבק ושדכן

ההכנה:

בקצה הנייר משדכים את רצועת הבריסטול לכל רוחב הנייר. יוצרים מהנייר צורת גליל ומדביקים לכל האורך. את קצהו השני של הגליל מקפלים ומשדכים- נוצר מעין גליל שצידו האחד פתוח והשני – סגור. מקשטים בעזרת מדבקות, טושים ודפים צבעוניים, אפשר לצייר דג. בחלקו הפתוח של העפיפון מחוררים שני חורים ומשחילים חוט כלולאה לאחיזת העפיפון. את חלקו הסגור מקשטים ברצועות צבעוניות של נייר קרפ.

סדנת כתיבה יפנית

הכתב היפני המסורתי הוא כתב של סימניות הנכתבות מלמעלה למטה.
כל סימניה מסמלת הברה אחת.
לסימניות היפניות משמעויות עתיקות הלקוחות מסמלים עתיקים הקשורים
לטבע. לכתב היפני כ-5 טכניקות כתיבה שונות. אנחנו נתנסה בטכניקת
הקאטאקאנה שמשמשת לכתובה מתורגמת משפות זרות ליפנית.

קאטאקאנה - כתב פונטי מרובע שבו כל אות מייצגת הברה אחת. משמשת לכתיבת מילים

**שיובאו לשפה היפנית, שמות זרים, שמות חיות שונות, צמחים או לכתיבת שפות זרות
בתעתיק יפני.**

**השיטה לכתיבת שם פשוטה מאוד, כל מה שצריך לעשות זה למצוא את ההברה המקבילה
או הקרובה ביותר להברה אותה רוצים לכתוב ולהעתיק.**

חומרים:

- לוח הסימניות היפניות לכתיבת מילים שמקורן בשפות שאינן יפניות לכל
משתתף.
- לוח קרטון לכל משתתף בגודל 10/20 ס"מ.
- סרט מתנות אדום
- צבע גואש ומכחולים דקים.
- דפי טיוטה ועפרונות.

מהלך הפעילות:

מקבלים את לוח הסימניות ומנסים למצוא את ההברות שהכי קרובות להגיית
שם המשתתף. מנסים לכתוב את השם על דף טיוטה על פי סדר הכתיבה
שבטבלאות.

שימו לב: השם ייכתב מלמעלה למטה.
לאחר התרגול, ייכתב השם בעזרת מכחול על הקרטון.
לכל קרטון נחבר סרט אדום לתלייה.

לוח הסימניוּג היפני:

ダ	דָה	カ	גָה	バ	בָה	ア	אָה
ヂ	דִי	ギ	גִי	ビ	בִי	イ	אִי
ヅ	דִו	グ	גִו	ブ	בִו	ウ	אִו
テ	דֶה	ゲ	גֶה	ベ	בֶה	エ	אֶה
ト	דִו	コ	גִו	ボ	בִו	オ	אִו

ヤ	יָה	タ	טָה	ザ	זָה	ハ	הָה
ユ	יִי	テ	טֶה	ゼ	זֶה	ホ	הִו
ヨ	יִו	ト	טִו	ゾ	זִו	ン	ו
						フ	וּוה
						フ	וּואוּ

サ	סָה	ナ	נָה	マ	מָה	ラ	לָה	カ	קָה
ス	סִו	ニ	נִי	ミ	מִי	リ	לִי	キ	קִי
セ	סִו	ヌ	נִו	ム	מִו	ル	לִו	ク	קִו
ソ	סָה	ネ	נֶה	メ	מֶה	レ	לֶה	ケ	קֶה
		ノ	נִו	モ	מִו	ロ	לִו	コ	קִו

ツカ	טְשָה	カ	קָה	チカ	טְצָה	ハ	פָה
シ	טְשִי	キ	קִי	チ	טְצִי	ヒ	פִי
ツユ	טְשוּ	ク	קִו	ツ	טְצִו	ホ	פִו
ツヨ	טְשוּ	ケ	קֶה			フ	פִו
		コ	קִו			ヘ	פֶה
						ヒ	פִי
						フ	פִו
						ヘ	פֶה

פינת טקס תה ואכילת אורז במקלות אכילה יפניים

היפנים העלו את הכנת והגשת התה לדרגת אמנות גבוהה במיוחד אסתטית ולכלל טקס מרשים, שחוקיו מוגדרים ואף נוקשים. כל פרט בטקס התה היפני זוכה לחשיבות רבה, לאורך זמן ממושך ודורש תשומת לב קפדנית. טקס התה היפני התעצב ברוח תורת הזן, לפיה התעלות רוחנית מושגת תוך התעמקות בפרטים הקטנים והיומיומיים של החיים. כך, העיסוק בפרטי הפרטים של טקס התה נועד להשרות על המארח והאורחים תחושת נינוחות והרמוניה. טקס התה נערך ב"חדר התה", הנמצא בכל בית יפני מסורתי. חדר התה נתפס כאי של שלוה וטוהר, המאפשר לאורחיו להתנתק מן העולם החיצוני ולהירגע. התרבות היפנית המודרנית תופסת את התה כמשקה חברתי ומייחדת לו מקום מרכזי באורח החיים.

חומרים:

- תה בטעמים שונים
- מכחול עבה לערבוב התה
- שולחן נמוך או פלטת עץ המונחת ע"ג שני ארגזים הפוכים ומכוסה במפה אדומה

- קעריות קטנות ומקלות אכילה
- אורז

ההכנה:

עורכים את השולחן עם כלים כמספר המשתתפים. מספרים על מסורת טקס התה ומוזגים לכל משתתף ספל תה תוך הקפדה על ערבוב המשקה במכחול. לאחר השתייה המרוכזת והשקטה, עוברים להסבר ולהתנסות באכילת האורז במקלות.

סדנת אמנויות לחימה, ג'ודו קרטה וכו'

יפן ידועה במגוון הרב של אמנויות לחימה שהיא מתמחה בהם. המקור הוא בהיסטוריה היפנית, בה ללוחמים היה מעמד חברתי גבוה. מהמוכרות שביניהן: קרטה, ג'ודו, נינג'יטסו סומו ועוד. **בכדי לקיים את הסדנה יש להיעזר במדריך מוסמך לאמנויות לחימה.**

פינת הסיפור היפני

האדם שקנה גאומ (סיפור עם יפני)

היו פעם שני חברים שהלכו להרים לקושש עצים. הם נטלו אתם את ארוחתם והלכו לאסוף זרדים.

"שמע, כבר כמעט צהרים, בוא נשב, נאכל."

"בסדר גמור. אומנם זה קצת מוקדם, אבל לא יזיק אם נמלא את כרסנו."

הם התיישבו, אכלו את המזון שהביאו אתם ואז השתרעו על הדשא לנוח קצת.

"כל כך נעים פה, בוא נחטוף איזה תנומה. עבדנו קשה כל הבוקר"

"אתה צודק. בוא נשכב קצת לנוח." ושניהם נשכבו על הדשא.

אחד מהם נרדם מיד, אבל השני פשוט לא הצליח להירדם. הוא התהפך מצד לצד, ניסה תנוחות שונות, אבל שום דבר לא עזר. החבר שלו התחיל לנחור והקול נשמע כמו רעמים.

הוא נחר כל חזק שהשני פשוט לא הצליח להירדם. הוא רק ישב שם והסתכל על חברו.

אחרי זמן מה האיש הישן התמתח בשנתו פיהק פיהוק גדול והתעורר.

"בחיי, זו הייתה חתיכת שינה. היה לי גם חלום טוב."

"איזה מין חלום כבר היה יכול להיות לך פה באמצע היום?"

"חלמתי שבגן מאחורי ביתו של האיש העשיר ביותר באוסקה יש כד מלא זהב, קבור מתחת

התלולית הקטנה שבגן."

"באמת? מה שמו של האיש?"

"אין לי מושג מה שמו, כל מה שאני יודע זה שהוא היה איש מאוד עשיר, העשיר ביותר

באוסקה, ושבגן מאחורי הבית שלו יש תלולית. יש שם עץ אורן גדול לצד התלולית ועל יד

העץ צומח שיח של ננדין (סמבוק קדוש). כד הזהב קבור מתחת לשיח הננדין. זה היה

החלום שחלמתי."

"איזה חלום מצחיק! שמע, מה דעתך למכור לי אותו?"

"מה, אתה מדבר ברצינות? איך מישהו יכול לקנות חלום? מה תעשה אתו?"

"אני לא יודע מה אני אעשה עם זה. אבל הנה, אתן לך את הכסף הזה. עכשיו בבקשה

תמכור לי אותו."

וכך בסופו של דבר, האיש שחלם את החלום מכר אותו לחברו, כיוון שהשני המשיך להפציר בו.

האיש שקנה את החלום חזר הביתה וסיפר לאשתו מה שעשה.

"מה? קנית את החלום של מישהו אחר? בשביל מהעשית את זה?"

"אשתי", אמר האיש, "אני הולך למצוא את כד הזהב הזה ולחפור אותו, אבל אין לי מספיק

כסף להגיע לשם. את יכולה לעזור לי להשיג קצת כסף?"

"אין לנו כאן מספיק כסף אפילו בשביל לחיות, ואתה הולך וקונה חלומות של אנשים??"

איך אתה יכול לדעת אם יש בזה משהו? זה רק חלום של מישהו. ואתה עוד חושב שאנחנו

צריכים ללוות כסף כדי שתוכל להגיע לאוסקה, רק בגלל מה שהוא ראה בחלום?"

"טוב, אני רוצה ללכת ולראות אם יש שם משהו. אני פשוט חייב ללכת ולראות. אגא, תלווי

לי קצת כסף."

הוא המשיך להפציר באשתו עד שלא נותרה לה ברירה אלא ללכת להוריה, ללוות מהם קצת כסף. היא אמרה להם מה הוא מתכוון לעשות והם אמרו: "איזה טיפש הוא צריך להיות! לקנות חלומות של אנשים. איך הוא יכול לדעת אם יש בזה משהו או לא?"

"זה בדיוק מה שאמרת, אבל הוא ממשיך מתעקש לומר: ואני לא יכולה לעשות שום דבר בקשר לזה אנא הלוו לי את הכסף"

בסופו של דבר הסכימו ההורים שלה להלוות לה קצת כסף והיא הלכה ונתנה אותו לבעלה: "עכשיו, אני מקווה שתזכור איזה ערך יש לכסף הזה. לויתתי אותו מהורי - אתה יודע".

הוא לקח אם כך את הכסף ויצא לדרך לאוסקה. הנסיעה ארכה הרבה ימים. זה היה לפני הרבה שנים - אתם יודעים - בתקופה שעוד היו צריכים ללכת ברגל כל הדרך.

אבל גם אחרי שהגיע לאוסקה הוא לא ידע לאן ללכת. הוא לא ידע את שמו של אותו אדם. זה היה רק חלום, אתם יודעים, וכל מה שהוא ידע זה שמדובר באיש הכי עשיר באוסקה. אז הוא הסתובב בכל מקום ושאל: "איפה האיש הכי עשיר באוסקה? איפה האיש הכי עשיר באוסקה?" עד שבסוף מישוהו אמר לו שהוא גר במקום כזה וכזה.

"האם יש לו תלולית קטנה בגן מאחורי הבית שלך?"

"אם זה מה שאתה מחפש, זה חייב להיות הבית הזה, שם. זה הבית של קליבה-סאן. אני חושב שזה חייב להיות האיש. מדוע שלא תלך ותשאל שם?"

ואז הוא הלך אל הבית.

"האם זה הבית של קליבה-סאן?"

"כן, זה הבית."

"האם יש לכם תלולית בגן מאחורי הבית?"

"כן, יש לנו."

"האם יש שם עץ אורן גדל ליד התלולית?"

"כן, יש שם עץ."

"האם ליד העץ יש שיח של ננדין?"

"כן, יש שם שיח."

אז עכשיו הוא ידע בביטחון שזה הבית הנכון.

כשהגיע לבית שאל: "האם תוכלו להלין אותי פה הלילה?"

בעל הבית שאל אותו: "אתה שואל כל כך הרבה שאלות על התלולית בגן האחורי שלי;

האם יש משהו מיוחד בקשר אליה?"

"כן, שמעתי שיש שם כד של זהב קבור מתחת לשיח הננדין, שם ליד התלולית, ובאתי כדי

לחפור אותו. האם יש לך כמה משרתים שיוכלו לעזור לי לחפור ולהעלות אותו? אתן לך

חלק נכבד מהכסף שבכד."

בעל הבית הסכים שייכנס והם שכבו לישון.

אבל בעל הבית אמר לעצמו: "למי הוא חושב את עצמו? לבוא לפה לחפור את כד הזהב

הזה בתוך הגן שלי? אני לא מתכוון לתת לו לעשות את זה. אני אלך הלילה ואחפור אותו

בעצמי."

הוא קרא אם כך לכמה ממשרתיו ולקח אותם החוצה לחפור את הכד עד שבסופו של דבר

הם הגיעו למכסה של הכד. "זהו זה! זה בטוח זה!" זה הכד של הזהב! הוא היה קבור כאן,

כל הזמן, ואני מעולם לא ידעתי. איך הצליח הקבצן הזה לדעת שזה כאן??

ואז הוא הסיר את המכסה מהכד. בדיוק ברגע שעשה זאת משהו עף מהכד עם קול כמו של רעם אדיר.

הוא הסתכל אל תוך הכד ולא היה שם כלום. מה שלא היה שם בתוך הכד - זה עף ונמלט משם ברגע שהסיר את המכסה. לא נשאר שם שום דבר, רק הכד הריק. בעל הבית הוציא את המשרתים שלו החוצה והם חפרו והוציאו את הכד ועכשיו הוא היה ריק. כל מה שיכלו לעשות היה לכסות את הכד עם המכסה ולקבור אותו חזרה באדמה. הם הדקו את המכסה לכד בדיוק כמו שהיה קודם ואז שבו וקברו אותו. הם שתלו את שיח הננדין מעליו כפי שהיה והעמידו פנים ששום דבר לא קרה. למחרת בבוקר, בעל הבית אמר לזקן: "קיבלתי את שיח הננדין הזה רק לאחרונה ושתלתי אותו שם לפני כמה ימים. אבל לא ראינו שום כד של כסף כששתלנו אותו. אם אתה רוצה לחפור אותו, בבקשה עשה זאת. אני לא חושב שתזדקק להרבה אנשים לעזרה. שניים צריכים להספיק. קל לחפור שם כי השיח נשתל רק לאחרונה." בעל הבית נתן לו אם כך שני משרתים והם התחילו לחפור. כמובן שזה היה קל מאוד לחפור אחרי שהאדמה כבר נחפרה כולה בלילה הקודם. מהר מאוד הם הגיעו למכסה של הכד.

"זהו זה! זה בטוח זה! אין לי ספק שזה הכד!"

הם הוציאו את הכד והסירו את המכסה. הכד היה ריק! לא היה שם כלום! רק הכד הריק! המסכן היה המום לגמרי: "מה קרה? איך יכולתי לעשות את זה? מה אני אעשה? הקרבתי הכול רק כדי שאוכל לחפור את הכד הזה. הלכתי רעב ובלי בגדים. לויתתי כסף ונכנסתי לחובות, והכול בשביל שום דבר, רק בשביל כד ריק! ועכשיו שכרתי את האנשים האלה ואני לא יכול לשלם להם. מה אני אעשה?" הוא אמר לאיש העשיר:

"לא נשאר לי הרבה כסף. בזבזתי את רוב מה שהיה לי, אבל אני רוצה לשלם לך על עזרתך. אנא, קח את כל מה שנשאר כאן וסלח לי שאינני יכול לתת לך יותר. אם הכד היה מלא בזהב הייתי נותן לך המון כסף, אבל הכד היה ריק, ואני בזבזתי את רוב כספי על הנסיעה לכאן, לאוסקה. אנא, קח מה שנשאר וסלח לי שהטרדתי אותך." הוא נתן לו אם כך קצת כסף עבור העבודה של המשרתים ועבור הוצאות האירוח והאוכל. "עכשיו אני צריך לחזור הביתה. לא נשארה לי אף פרוטה, אבל אני יכול לקבץ נדבות לאורך הדרך. אין שום דבר אחר שאני יכול לעשות." הוא עזב אם כך את ביתו של האיש העשיר ויצא לדרך לשוב לביתו כשהוא מבקש נדבות ומקום מחסה ללילה לאורך הדרך.

חשב האיש בצער: "הנה אני חוזר הביתה ומקבץ נדבות לאורך כל הדרך, איך יכולתי להיות כל כך טיפש לקנות חלום של מישהו אחר"? איל יכולתי לאלץ את אשתי ללוות כסף מהקרובים שלה? עכשיו אני מתבייש לעמוד מולה. אני חושב שאקפוץ לתוך הנהר ואטביע את עצמי. אקפוץ מהגשר הגבוה הזה ואטביע את עצמי בנהר. אבל רגע! אני לא רוצה להרוג את עצמי כאן ולעולם לא לספר לאשתי מה באמת קרה. יהיה עלי פשוט ללכת הביתה ולספר לה." הוא המשיך אם כך לצעוד, כשהוא מבקש אוכל ולינה לאורך כל הדרך. אחרי הרבה ימים הוא הגיע לבסוף קרוב לבית שלו.

"מה אני אעשה עכשיו. אני מתבייש לעמוד בפני אשתי. אני צריך פשוט להרוג את עצמי. הוא החל להתלבט עם עצמו: "אני אקפוץ לנהר ואהרוג את עצמי." אבל הוא המשיך ללכת לכיוון הבית. "אהרוג את עצמי עכשיו!" והוא התקדם עוד קצת. "עכשיו אני באמת הולך להטביע את עצמי!" והוא התקדם עוד קצת. הוא המשיך ככה עד שעשה את כל הדרך הביתה.

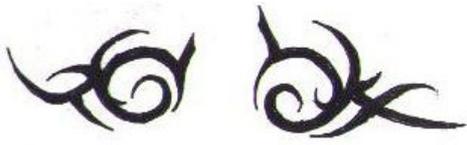
הוא הגיע ואשתו יצאה לפגוש אותו: "טו-צ'אן (אבא)! בלילה הקודם, בערך בחצות כל מיני מטבעות זהב התעופפו אל תוך הבית! הכסף עף לתוך הבית כל כך מהר בכמות כל כך גדולה כשהוא נופל בכל מקום ונשמע כמו רעם. הקול היה פשוט מחריש אוזניים, חשבתי שהוא ימוטט את כל הבית. הכסף פשוט המשיך להתגלגל בקול רעם, זהב ואוצרות מכל הסוגים, עד שהמרצפות הבריקו מזהב. השארתי את זה מונח שם בלי לאסוף את זה עד שתבוא הביתה לראות את זה. זה מפוזר בכל חדר המגורים וחדר האוכל והמטבח." הוא נכנס להסתכל ואכן כן. הזהב היה מונח בכל מקום מנצנץ ומבריק. אז זהו מוסר ההשכל בסיפור שלנו: אם אדם שפל מנסה לחפור כד של זהב הוא יהפוך לכד ריק. הכסף ימצא את דרכו אל מי שאליו בדרך זו או אחרת. כד של זהב נועד לאדם מסוים ולא לאף אחד אחר ולכן לא חשוב מה שיקרה - במוקדם או במאוחר הוא יקבל את זה. איזה מזל שהוא לא הרג את עצמו וגילה את מה שאנחנו עכשיו כבר יודעים.

הסיפור לקוח מתוך ספרו של הפולקלוריסט הנודע ריצ'רד דורסון, "סיפורי עם מסופרים סביב העולם" - אוסף מקסים ביופיו של סיפורי עם מוערים שנאספו על ידי חוקרי פולקלור בכל רחבי העולם.

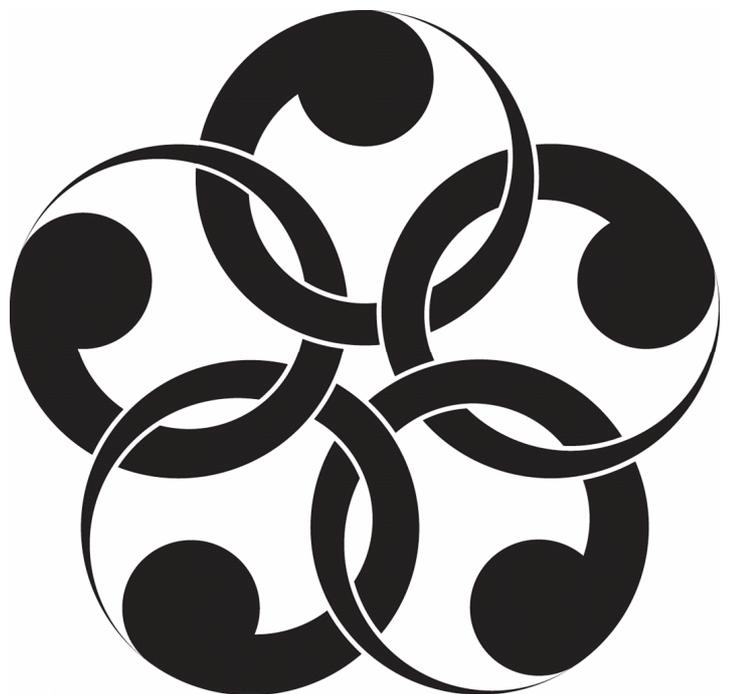
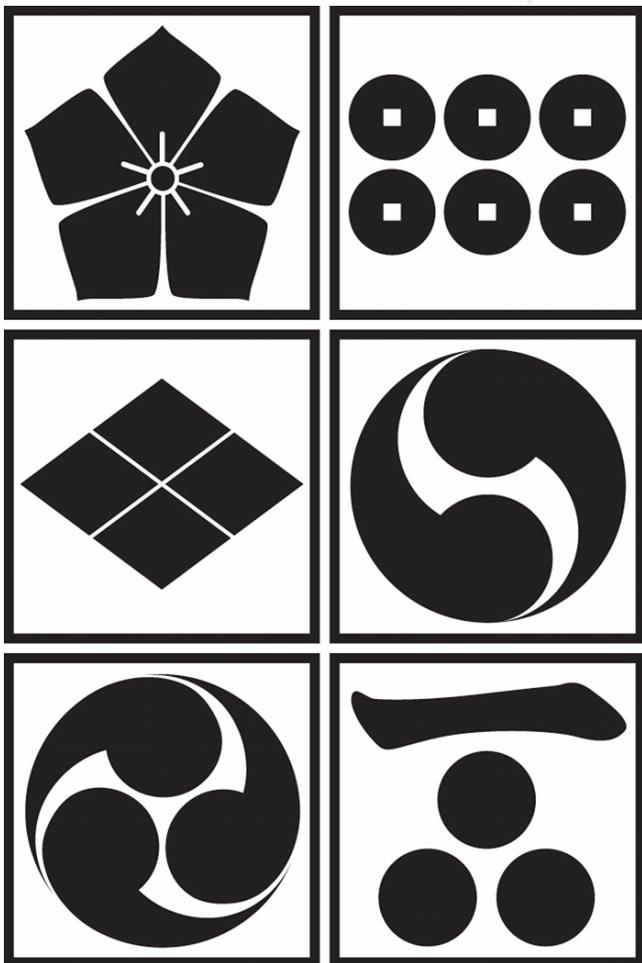
Richard M. Dorson - Folktales Told Around The World, The Univ. of Chicago Press 197

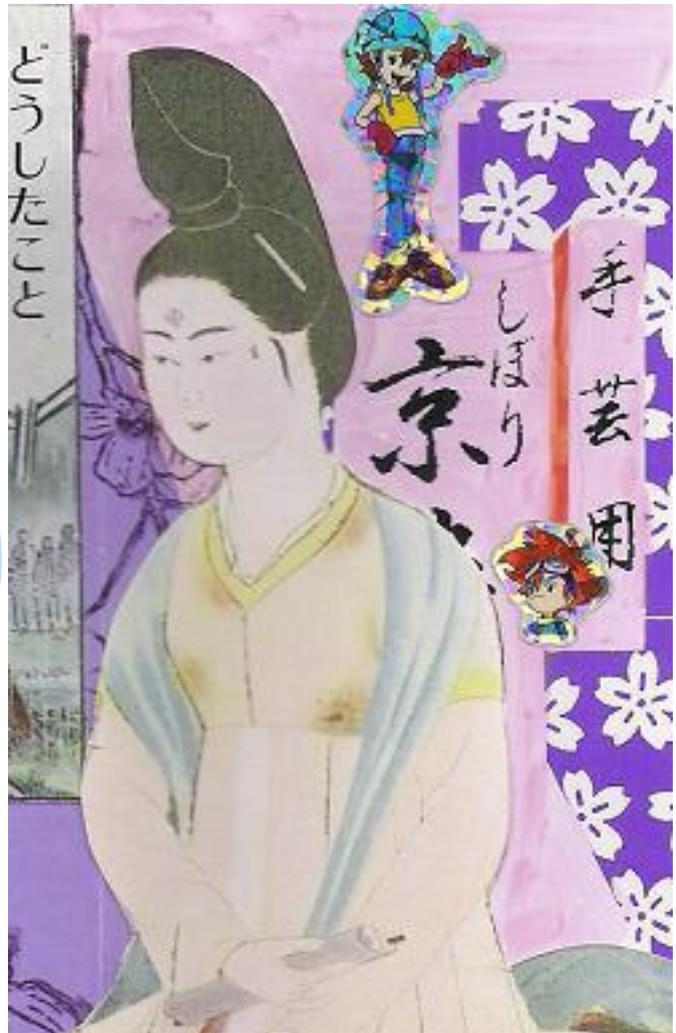
**רעיונות לתחנות נוספות:
סדנת הכנת סושי, פינת קריוקי, פנסים יפניים וכדו'.**

נספח:

角田 市川
田之 卯
屋上 榮三郎
松本 幸四郎
大序
忠臣蔵

ביפן שני סוגים עיקריים של מניפות: המניפות הראשונות שהגיעו ליפן מסין היו שטוחות, קשיחות ואובאליות והן נקראות ביפנית אוֹצִ'יָוה. הסוג השני הוא המניפות המתקפלות - "אוֹגִי" או "סֶנְסו" שהומצאו ביפן במהלך תקופת שלטונו של הקיסר טנג'י (661-672).

נשים וגברים השתמשו במניפות יומיום אך המניפות שימשו גם בטקסים שונים כגון בטקס תה, בריקוד, בתיאטרון, כקישוט ועוד.

על פי המניפה ניתן היה לדעת את דרגתו ומעמדו של אדם וגם את עיסוקו. זוגות מאורסים היו מחליפים ביניהם מניפות, ולמעשה עד היום נוהגים ביפן לתת מניפות כמתנה.

מניפות גם היו בשימוש של סמוראים ובהן מניפות קרב עשויות סריגי ברזל ששימשו נשק בעת הצורך.

אוריגמי (ביפנית: 折り紙) היא אמנות קיפולי נייר.

מקור השם "אוריגמי" הוא ביפנית:

折り = "אורי" = קיפול ו- 紙 = "קאמי" = פיסת נייר.

לאמנות האוריגמי משמעות תרבותית עמוקה בתרבות היפנית

והיא משמשת בטקסים שונים בדת השינטו, הנפוצה ביפן.

לאחר פתיחת גבולותיה של יפן למערב בסוף המאה ה-19

התפשטה אמנות האוריגמי לעולם כולו והפכה לחלק

מתרבות הפנאי.

העפיפון הומצא בסין לפני כאלפיים שנה ומשם הגיע ליפן. המילה העתיקה לעפיפון היתה "דג מעופף" משום שהיתה לו צורה של דג.

העפיפונים היפנים הם מן המרהיבים בעולם. העפיפון עשוי מסגרת במבוק או עץ דק שאליו מחובר נייר יפני העשוי מקליפת עץ. הנייר צבעוני ומקושט בציורים של: לוחמים אגדיים, דמויות מן ההיסטוריה של יפן, צבים ועגורים המסמלים אריכות ימים, דגי קרפיון המסמלים כח ואומץ, חרקים, ציפורים וצורות גיאומטריות שונות.

ביפן מתקיים מדי שנה פסטיבל "שגעון העפיפונים" שבו שתי קבוצות מתחרות מי יפיל את עפיפון היריב למים...

היפנים ראו בעפיפונים כלי המקשר בין שמים וארץ, בין האלים ובין האדם והאדמה. מנחת עפיפונים לאלים הבטיחה הגנה מפני כל רע, בריאות טובה, מזל טוב ובמיוחד קציר מוצלח. הורים שנולד להם בן ראשון מקבלים עפיפון הנושא ברכה מתאימה או ציור של אל שישמור על הרך הנולד ויברך אותו בחיים טובים ומוצלחים.

בראש השנה הילד היפני מקבל עפיפון עם ברכה כמו מתנת יום ההולדת שלנו.